

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **J. D.**, zastoupen JUDr. Ing. Davidem Zdeňkem, advokátem se sídlem Hradební 856/10, Hradec Králové, proti žalovanému: **Policie České republiky, ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje**, se sídlem Ulrichovo nám. 810, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 6. 2021, č. j. 30 Ad 3/2020-216,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 10. 6. 2020, č. j. KRP H-54086-52/ČJ-2019-0500KR (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje pro ekonomiku ve věcech služebního poměru (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 3. 3. 2020, č. j. KRP H-54086-36/ ČJ-2019-500VO (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo v souladu s § 106 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o služebním poměru“), a podle § 179 téhož zákona zastaveno řízení ve věci žádosti žalobce o náhradu za ztížení společenského uplatnění ve výši 706 649 Kč, neboť se jednalo o žádost zjevně nepřípustnou. Stejným rozhodnutím bylo podle § 179 zákona o služebním poměru zastaveno řízení ve věci žádosti žalobce o nemajetkovou újmu ve výši 1 428 033 Kč, neboť žalobce vzal svou žádost v tomto rozsahu zpět.

[2] Předmětem řízení byla žádost o proplacení nemajetkové újmy, kterou žalobce utrpěl v souvislosti s dopravní nehodou služebního motorového vozidla Policie ČR dne 29. 12. 2014, při které utrpěl smrtelné zranění otec žalobce, naposledy služebně zařazený jako vrchní inspektor oddělení obecné kriminality SKPV územního odboru Hradec Králové. Žalobce požadoval náhradu nemajetkové újmy podle § 2959 občanského zákoníku.

II.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále též „krajský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl.

[4] Stěžejní pro krajský soud bylo posouzení, zda právní úprava obsažená v zákoně o služebním poměru je komplexní úpravou pro odpovědnost bezpečnostního sboru za újmu způsobenou příslušníkovi porušením právní povinnosti při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby, neboť žalobce požadoval náhradu za způsobenou újmu podle úpravy obsažené v občanském zákoníku. Při posuzování vycházel zejména z toho, že zákon o služebním poměru podle § 1 odst. 1 upravuje právní poměry fyzických osob, které vykonávají službu, jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby. Konstatoval, že k projednání nároku pozůstalých na náhradu nemajetkové újmy (odškodnění duševních útrap pozůstalých), vzniklé v důsledku úmrtí příslušníka bezpečnostního sboru při výkonu služby je příslušný správní orgán, a nejedná se tak o věci soukromoprávní ani pracovněprávní. Tento závěr opřel jak o judikaturu Nejvyššího soudu, tak o judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 6 As 29/2003-97, usnesení zvláštního senátu ze dne 15. 1. 2019, č. j. Konf 11/2018-16, č. 3874/2019 Sb. NSS, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2020, sp. zn. 21 Cdo 1261/2020 ve věci žalobce, které potvrdilo správnost postupu a závěrů Okresního soudu v Hradci Králové a Krajského soudu v Hradci Králové v souvisejícím civilním řízení žalobce a jeho příbuzných). Dospěl tak k závěru, že správní orgány postupovaly správně, pokud nároky žalobce ve správním řízení posuzovaly podle příslušných ustanovení zákona o služebním poměru, nikoliv podle občanského zákoníku. Připustil, že v určitých případech může dojít k rozlišování, a to kategorie příbuzných osob usmrčených při dopravní nehodě policejního vozu a příbuzných osob usmrčených při dopravní nehodě tzv. civilního vozidla. To však podle krajského soudu přirozeně odpovídá právě charakteru komplexní úpravy v zákoně o služebním poměru. Zdůraznil, že pozůstalí po příslušníku bezpečnostního sboru nejsou vždy v horším postavení oproti osobám odvozujícím své nároky z občanského zákoníku, konkrétní porovnání výše finančního odškodnění se liší případ od případu. K případnému plnění pojišťovnou v rámci povinného ručení provozovatele vozidla (žalovaného) uvedl, že není oprávněn posuzovat, zda žalovaný měl vozidlo povinným ručením pojištěno, či nikoliv. Nadto otázka plnění pojišťovnou a určení konkrétní výše odškodnění podle platné právní úpravy obsažené v zákoně o služebním poměru jsou dvě odlišné otázky. Závěrem uvedl, že správní orgány vyhodnotily žádost žalobce správně, pokud uplatňovaný nárok podle občanského zákoníku neuznaly a postupovaly podle právní úpravy obsažené v zákoně o služebním poměru.

III.

pokračování

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť interpretaci provedenou krajským soudem považuje za neakceptovatelnou a nezákonnou.

[6] Domnívá se, že v důsledku právního názoru krajského soudu jsou adresáti právních norem *de facto* rozděleni do dvou skupin potenciálních poškozených, přičemž jednu skupinu představují pozůstalí po usmrcených při dopravní nehodě způsobené služebním vozidlem, a druhou pozůstalí po usmrcených při dopravní nehodě způsobené civilním vozidlem. Přístup k soudu a možnost domoci se soudní ochrany je přitom pro obě skupiny diametrálně rozdílný. Zdůrazňuje, že ke specifikům zákona o služebním poměru nemůže patřit to, že eliminuje soukromoprávní nárok náležící všem občanům a nemůže pojímat nemajetkovou újmu jako institut, který se neodškodňuje. Nevidí důvod, proč by o stejném nároku na odčinění duševních útrap měl rozhodovat odlišný orgán jen na základě kritéria, zda k úmrtí rodinného příslušníka došlo v důsledku dopravní nehody civilního vozu nebo zda poškození jsou pozůstalí po policistovi vykonávajícím službu. Spatřuje v tom diskriminaci, porušení zásady rovného zacházení a porušení práva na soudní ochranu a spravedlivý proces. Odkazuje přitom na nález Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 1/19. Připomněl, že Česká podnikatelská pojišťovna, a. s. pozůstalým po jiném usmrceném při těžce dopravní nehodě již z titulu odškodnění duševních útrap plnila, zatímco pozůstalým po otci stěžovatele plnění odmítá. Opakovaně pojišťovnu o výplatu pojistného plnění urgoval, avšak pojišťovna setrvává v pasivitě. Zdůrazňuje, že jeho duševní útrapy se týkají jeho osobnosti a jeho soukromého a rodinného života, z čehož plyne, že by měla být ochrana zajišťována především v rámci soukromého práva. Opak by znamenal nerovnost v právech jednotlivých občanů. Stěžovatel se rovněž domnívá, že není zajištěna nestrannost při rozhodování, pokud o jeho nároku má rozhodovat místo soudu služební funkcionář, resp. člen bezpečnostního sboru. Nesouhlasí ani s tím, že právní úprava obsažená v § 98 až 111 zákona o služebním poměru je komplexní úpravou náhrady škody, a že se právní úprava obsažená v občanském zákoníku neuplatní. Úprava nemůže být komplexní už jenom z toho důvodu, že stěžovatele z odškodnění vylučuje, neboť v době úmrtí otce nebyl nezaopatřeným dítětem. Krajský soud přitom vycházel z chybného tvrzení žalovaného, že mu byla vyplacena částka 250 227 Kč. Krajský soud si v tomto rozsahu protiřečí, neboť v rozsudku konstatuje, že správní orgány nemohou neopodstatněnost nároku odůvodnit pouze tím, že zákon ho neupravuje. Přesně takový postup správního orgánu svým rozhodnutím však aprobejuje. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na své vyjádření k žalobě. Žalovaný má za to, že není možné vybírat si, podle které právní úpravy se budou nároky pro odškodnění posuzovat (a případně volit příznivější variantu). Pokud stěžovatel namítá, že se na jeho nárok nevztahuje zákon o služebním poměru, pak se mýlí. Podle § 169 zákona o služebním poměru je účastníkem řízení ve věcech služebního poměru mimo jiné i pozůtalý po příslušníkovi. Sám zákon tak určuje, že o nárocích vyplývajících ze zákona o služebním poměru bude služební funkcionář rozhodovat v řízení i v případě pozůstalých. K odškodnění Českou podnikatelskou pojišťovnou a. s. pak uvádí, že skutečnost, že družka druhého zemřelého

policisty byla odškodněna a stěžovatel s rodinou nikoliv, nemá vliv na to, že je třeba postupovat podle právní úpravy v zákoně o služebním poměru. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

IV.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud předesílá, že téměř identickou kasační stížnost posuzoval v rozsudku ze dne 21. 2. 2023, č. j. 7 As 243/2021-28 (dále též „rozsudek sp. zn. 7 As 243/2021“), který se týkal sestry stěžovatele. Nejvyšší správní soud neshledal důvod se jakkoliv odchýlit od závěrů v tomto rozsudku přijatých a plně je přejímá i pro nyní posuzovanou věc.

[11] V rozsudku sp. zn. 7 As 243/2021 soud vycházel z ustálené judikatury, podle které je úprava objektivní odpovědnosti bezpečnostního sboru za škodu komplexní úpravou, neboť upravuje odpovědnostní vztah bezpečnostního sboru a pozůstalých, aniž by bylo třeba podpůrně užít jiné právní úpravy (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 14. 1. 2022, č. j. Konf 11/2018-64 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2020, č. j. 21 Cdo 1261/2020-187, skutkově se vztahující i k nyní projednávané věci). K přezkumu rozhodnutí služebního funkcionáře o takovém nároku jsou po vyčerpání opravných prostředků příslušné soudy ve správním soudnictví, neboť se nejedná o újmu vzniklou v souvislosti s výkonem zaměstnání v pracovněprávním vztahu ani o újmu vzniklou v souvislosti s jiným soukromoprávním vztahem. Zdejší soud také připomněl, že Nejvyšší soud zamítl zmíněným usnesením dovolání stěžovatele, jeho matky a jeho sestry proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 11. 2019, č. j. 19 Co 418/2019-148, které potvrdilo závěry Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 6. 9. 2019, č. j. 18 C 88/2019-107, že příslušný projednání dané věci je správní orgán.

[12] Určujícím znakem pro posouzení, zda se v konkrétním případě jedná o odpovědnost podle služebního zákona, je podle nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 1/19, to, že činnost příslušníka sboru, kterou vyvíjel při vzniku škody, byla konána při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním. Za výkon služby se považuje výkon povinností, které vyplývají pro příslušníka sboru ze služebního poměru, výkonu zastávaného služebního místa a rozkazu nebo pokynu vedoucího příslušníka. Je proto třeba rozlišovat, zda se v konkrétním případě jedná o obecnou odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu způsobenou příslušníkovi nebo o delikt ní odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu způsobenou příslušníkovi sboru při výkonu služby podle ustanovení § 98 odst. 1 zákona o služebním poměru. Konflikt ní senát Nejvyššího správního soudu převzal závěry Ústavního soudu v usnesení ze dne 14. 1. 2022, č. j. Konf 11/2018-64, kde dospěl k závěru, že *„[r]ozhodování ve věcech služebního poměru je podle názoru Ústavního soudu výkonem veřejné moci. Služební funkcionář podle něj při rozhodování ve věcech služebního poměru vystupuje ve vrchnostenském postavení*

pokračování

a rozhoduje o právech a povinnostech příslušníků bezpečnostního sboru; jedná se proto o zvláštní druh správního řízení.“ Naopak v případech, kdy se poškozený domáhá náhrady nemajetkové újmy, která mu měla být způsobena nezákonným rozhodnutím vydaným např. v kázeňském řízení, je ve věci příslušný rozhodnout soud v občanském soudním řízení podle zákona č. 82/1998 Sb. V projednávané věci se však o tento případ nejedná a nevyvstala pochybnost, že škoda byla způsobena při výkonu služby.

[13] V rozsudku sp. zn. 7 As 243/2021 soud akcentoval, že není možné se dovolávat právní úpravy platné v soukromoprávních vztazích při existenci komplexní úpravy obsažené v zákoně o služebním poměru dopadající na projednávanou věc. Stěžovatel i v dané věci opomíjí aplikovatelnou právní úpravu a relevantní judikatorní východiska, podle kterých je při určení rozhodné právní úpravy podstatné, že se jedná o nároky plynoucí ze služebního poměru poškozeného a rovněž to, že ke škodě došlo v rámci výkonu služby. I kdyby stěžovatelem naznačená situace vedla v každém z případů k aplikaci jiné rozhodné hmotněprávní úpravy, pokud jde o pozůstalé po příslušníkovi bezpečnostních sborů a pozůstalé po osobě, která nebyla ve služebním poměru, nemůže být tato skutečnost bez dalšího považována za porušení zásady rovného zacházení a práva na soudní ochranu a spravedlivý proces. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 1. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 49/10 (N 10/72 SbNU 111; 44/2014 Sb.), ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17 (148/2020 Sb.), ze dne 7. 4. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 30/16 (254/2020 Sb.). Z nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 11. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 24/19 vyplývá, že při přezkumu, zda nedošlo k porušení práva na rovné zacházení z důvodu rozlišovacích kritérií užitých v právní úpravě, je třeba posoudit, zda 1. jde v konkrétním případě o srovnatelné jednotlivce nebo skupiny (resp. srovnatelnost jejich postavení); 2. je s nimi nakládáno odlišně a na základě jakého důvodu; 3. jde odlišné zacházení daným jednotlivcům nebo skupinám k tíži (uložením břemene nebo odepřením dobra); 4. je toto odlišné zacházení ospravedlnitelné, tedy sleduje legitimní cíl a je přiměřené.

[14] Podle názoru Nejvyššího správního soudu, vyjádřeného v rozsudku sp. zn. 7 As 243/2021, úprava odškodňování pozůstalých zákona o služebním poměru v daném testu ob stojí. Lze přisvědčit názoru krajského soudu, který v této souvislosti připouští uvažování o takto postižených jako o dvou relativně odlišných skupinách, jejich odlišení má však racionální důvody. Předně je platnou komplexní právní úprava obsažená v zákoně o služebním poměru pro příslušníky bezpečnostních sborů, resp. pro pozůstalé po nich, která z povahy věci může regulovat nároky pouze jedné z porovnávaných skupin, zatímco na druhou lze případně aplikovat obecnou soukromoprávní úpravu týkající se nároků na náhradu škody. Rovněž ob stojí argument, že zákon o služebním poměru vedle úpravy odpovědnosti bezpečnostního sboru za škodu, zakládá adresátům i jiná specifika a nároky, na které jiné subjekty nárok nemají (nárok na ozdravný pobyt, výsluhové nároky, nárok na delší dovolenou - srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 75/2015-17), oproti omezením, které naopak nelimitují (ne)příslušníky bezpečnostních sborů. Nepřípustné rozdílné zacházení nelze dovodit ani z dílčího argumentu, že pozůstalí jiného příslušníka bezpečnostního sboru, který zemřel při téže dopravní nehodě, se již domohli plnění z titulu povinného ručení a pojistné smlouvy uzavřené k uvedenému vozidlu. Nepochybně se totiž jedná o plnění z jiného právního vztahu, plnění vyplývající z jiné právní úpravy a konečně plnění jiného subjektu

než je žalovaný. Proto ani tato okolnost nemůže založit závěr o nepřipustném rozdílném zacházení uvnitř jedné z porovnávaných skupin. Již první naznačené kritérium proto vede k závěru, že nejde ve stěžovatelsky naznačené úvaze o srovnatelné jednotlivce či skupiny, jejichž domněle nepřipustně odlišného zacházení se dovolává. Odlišné „zacházení“ s oběma navozenými skupinami pak vyplývá právě z odlišné právní úpravy, kterou se právní poměry obou skupin řídí. Není třeba blíže vysvětlovat, že i příslušníci bezpečnostních sborů obecně podléhají právním povinnostem upraveným „vně“ zákona o služebním poměru, pokud však ucelená právní úprava předpokládá upravený postup v případě, že ke škodě dojde při plnění služebních povinností při výkonu služby nebo v souvislosti s ním, ani stěžovatel nepředkládá důvody, proč by měla být tato úprava neaplikována a mělo být postupováno podle obecné úpravy obsažené podle jeho názoru v § 2959 občanského zákoníku.

[15] Nejen služební poměr, ale i nároky z něj vyplývající tedy mají veřejnoprávní povahu. Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 2. 12. 2020, č. j. 8 As 319/2018-59, č. 2/2021 Sb. NSS, zabýval obdobnou situací, ačkoliv se jednalo o služební poměr vojáka z povolání. Konstatoval, že: *„nárok na náhradu nemajetkové újmy má zpravidla povahu soukromoprávní; vyplývá-li však ze služebního poměru vojáka z povolání, jde o nárok ve věci služebního poměru [...]“*. Existence konkrétního právního nároku je tedy vždy podmíněna a odvozena od existence konkrétního služebního poměru, a proto je v projednávané věci třeba vycházet z komplexní právní úpravy odpovědnosti bezpečnostního sboru za škodu. Nelze proto konstatovat porušení ústavního principu rovnosti ani porušení práva na spravedlivý proces. Současně nelze ani přisvědčit námitce o porušení práva na soudní ochranu, neboť se stěžovateli dostalo řádného soudního přezkumu a skutečnost, že mu nebylo soudy vyhověno, sama o sobě nezakládá porušení principu práva na soudní ochranu.

[16] Nepřípadnou je rovněž argumentace stran případné systémové podjatosti v souvislosti s nálezem pléna Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 1/19. Zde nejde o rozhodování služebního funkcionáře o náhradě škody v důsledku předchozího nezákonného rozhodnutí, kde by z povahy věci mohla nastoupit pochybnost o podjatosti služebního funkcionáře, pokud by mohl rozhodovat o důsledcích předchozího nezákonného rozhodnutí. Stěžovatel svoji argumentaci však nestavěl na tom, že v důsledku systémové podjatosti mu bylo upřeno to, na co by měl případně nárok. Jeho argumentace naopak stojí na tom, že jsou (v rozporu s právní úpravou) dány i jiné nároky než podle zákona o služebním poměru, k jejichž projednání by (patrně) měl být příslušný obecný soud nebo které by měly být přiřčeny služebním funkcionářem.

[17] Na závěrech zdejšího soudu z rozsudku sp. zn. 7 As 243/2021 nemůže nic zvrátit ani stěžovatelovo tvrzení, že platná právní úprava ho vylučuje z odškodnění, neboť v době úmrtí otce nebyl nezaopatřeným dítětem. Konstatování, že osoba podle právního předpisu nemá určitý nárok, je stále výsledkem aplikace právní úpravy, nikoli projevem její absence. V dané věci zákonodárce koncipuje jednorázové mimořádné odškodnění podle § 109 především s úmyslem kompenzovat ztíženou situaci rodiny příslušníka bezpečnostního sboru, přičemž se rozhodl tuto kompenzaci poskytovat nezaopatřeným dětem (kterým stěžovatel v rozhodnou dobu nebyl). Stěžovateli lze přitakat v tom, že v bodě 33 krajský soud neprávě uvedl, že stěžovateli bylo vyplaceno jednorázové odškodnění. V tomto

pokračování

ohledu krajský soud pravděpodobně přepsal rekapitulaci spisu z rozhodnutí ve věci (nezaopatřené) sestry stěžovatele. Na uvedeném závěru však krajský soud nepostavil svou argumentaci vůči stěžovateli. V bodě 48, který je již součástí řádného odůvodnění, krajský soud poukazuje na skutečnost, že správní orgán shledal nemožnost přiznání jednorázového odškodnění stěžovateli z důvodu nesplnění zákonných podmínek. Stěžovatel totiž nespadá do okruhu osob, kterým zákon umožňuje vyplatit odškodnění (srov. § 109 zákona). V tomto ohledu nelze přehlédnout předmět nyní posuzované věci, resp. mimoběžnost stěžovatelovy argumentace. Jak vyplývá ze spisu, stěžovatel žádal toliko o náhradu za ztížení společenského uplatnění (jako nárok podle občanského zákoníku), přičemž toto řízení správní orgán po právu zastavil z důvodu, že se jednalo o žádost zjevně nepřipustnou (nemá pravomoc o tomto ani podobném nároku rozhodnout, což akceptuje shora označená judikatura). Chtěl-li stěžovatel účelně brojit proti uvedené právní úpravě, měl tak učinit v řízení, ve kterém byla aplikována. Ze spisu však vyplývá, že stěžovatel návrh podle zákona o služebním poměru na rozdíl od jeho sestry i matky (rozhodnutí ředitele pro ekonomiku Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje ze dne 17. 2. 2020, č. j. KRP-125493-90/ČJ-2014-0500KR, resp. ze dne 20. 1. 2020, č. j. KRP-125493-72/ČJ-2014-0500KR) nepodal, resp. o něm správní orgány nerozhodovaly. Proti jejich postupu se tak stěžovatel nemohl účelně bránit ani správní žalobou. Stran nyní posuzovaného rozhodnutí (rozhodnutí o zastavení řízení ve věci žádosti žalobce o náhradu za ztížení společenského uplatnění) pak stěžovatel v podstatě přebíral argumentaci použitou v kasační stížnosti jeho sestry, která nebyla shledána důvodnou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 As 243/2021). Řízení o kasační stížnosti je přitom ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Soud není oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21). Z procesní opatrnosti soud dodává, že bylo úmyslem zákonodárce přiznat odškodnění nikoliv všem dětem, ale toliko dětem nezaopatřeným. K tomu srov. jednoznačnou dikci zákona a dále důvodovou zprávu, podle níž je jedním z účelů zákona posílit sociální jistoty příslušníků a kompenzovat jejich ztrátu osobám, kterou jsou na příslušnících závislé výživou. Jak přitom vyplývá z rozsudku sp. zn. 7 As 243/2021, předmětná právní úprava je úpravou komplexní a vylučující jakékoliv jiné nároky vůči žalovanému. Nelze tak na ni aplikovat ani východiska rozsudku sp. zn. 8 As 319/2018. I další postup žalovaného a krajského soudu má oporu v právní úpravě a judikatuře Nejvyššího správního soudu. Kasační soud proto na jejich rozhodnutí v podrobnostech odkazuje. Soud neshledal ani existenci vad, ke kterým by byl povinen přihlédnout *ex officio* (§ 109 s. ř. s.).

[18] Na závěr Nejvyšší správní soud dodává, že v žádném případě nezlehčuje způsobenou duševní újmu, která stěžovateli vznikla úmrtím otce. Při odškodňování za usmrcení při výkonu služby je nicméně třeba vycházet z platné právní úpravy zákona o služebním poměru, která jednoznačně stanoví, jaké odškodnění, v jaké výši a komu lze poskytnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 As 243/2021).

[19] Nejvyšší správní soud s poukazem na shora uvedené důvody zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[20] Ve věci Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[21] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu